



## Wysłuchanie małoletniego w sprawach rodzinnych

### **-dodatkowe uregulowania obowiązujące od 15 lutego 2024 roku !**

Od 15 lutego 2024 roku obowiązują nowe zasady dotyczące wysłuchania dziecka w sprawach rodzinnych. Zmiany te zgodne są ze standardami wysłuchania małoletnich rekomendowanymi od 2016 roku przez Stowarzyszenie Sędziów Rodzinych w Polsce. Należy pamiętać, że wysłuchanie dziecka w procedurze cywilnej nie jest czynnością procesową zmierzającą do uzyskania materiału dowodowego w sprawie ale służy do poznania stanowiska dziecka w sprawie .

Art. 216(1) 1-4 k.p.c. reguluje zasady wysłuchania w sposób następujący :

- sąd w sprawach dotyczących osoby małoletniego dziecka wysłucha je, jeżeli jego rozwój umysłowy, stan zdrowia i stopień dojrzałości na to pozwala;
- jeżeli przed sądem dziecko odmawia udziału w wysłuchaniu, sąd odstępuje od tej czynności;
- wysłuchanie odbywa się poza salą posiedzeń sądowych;
- sąd stosownie do okoliczności, rozwoju umysłowego, stanu zdrowia i stopnia dojrzałości dziecka uwzględni jego zdanie i rozsądne życzenia.
- wysłuchanie dziecka może nastąpić tylko raz w toku postępowania, chyba że dobro dziecka wymaga ponownego przeprowadzenia tej czynności lub potrzebę ponownego wysłuchania zgłasza dziecko;
- ponowne wysłuchanie dziecka przeprowadza ten sam sąd, chyba że jest to niemożliwe lub stoi temu na przeszkodzie dobro dziecka
- jeżeli sąd odstąpił od wysłuchania dziecka to jest zobowiązany do wskazania w protokole posiedzenia lub rozprawy, najpóźniej przed zakończeniem postępowania, z jakich przyczyn czynność wysłuchania nie została przeprowadzona .

Wprowadzono art. 216(2) §1- 3k.p.c. :

- wysłuchanie dziecka następuje na posiedzeniu niejawnym, które odbywa się w odpowiednio przystosowanych pomieszczeniach w siedzibie sądu lub, jeżeli dobro dziecka tego wymaga, poza jego siedzibą;
- w wysłuchaniu dziecka, oprócz sędziego, może brać udział wyłącznie biegły psycholog, jeżeli z uwagi na stan zdrowia, rozwój umysłowy lub wiek dziecka niezbędne jest zapewnienie mu pomocy psychologicznej podczas wysłuchania lub zachodzi konieczność udzielenia pomocy sędziemu w zakresie rozpoznania potrzeb dziecka podczas wysłuchania;
- z przebiegu wysłuchania dziecka sporządza się notatkę urzędową. Przebiegu wysłuchania dziecka nie utrwała się za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk.

W wysłuchaniu nie powinny zatem uczestniczyć inne osoby poza sędzią, a w żadnym wypadku rodzice małoletniego lub osoby reprezentujące rodziców. Obecność ich może wpływać na małoletniego krępująco, wiązać się z wewnętrznym przymusem zadowolenia osoby lub osób bliskich, konfliktem lojalnościowym. Tylko w wyjątkowych przypadkach wskazany jest udział psychologa w wysłuchaniu. Taką okolicznością może być wiek dziecka, specyficzne zaburzenia rozwojowe, znaczące problemy w funkcjonowaniu emocjonalnym (w powyższych sytuacjach możliwe jest odstąpienie od wysłuchania, przeprowadzenie badania sądowno-psychologicznego). Miejsce wysłuchania powinno zapewniać dziecku poczucie bezpieczeństwa, swobodę wypowiedzi oraz sprzyjać koncentracji. Z psychologicznego punktu widzenia czynności z małoletnimi w postępowaniu cywilnym powinny być realizowane w trybie ochronnym. Dziecko ma prawo odmówić udziału w wysłuchaniu. Dbłość o dobro małoletnich uczestniczących w procedurach prawnych jest wartością nadrzędną.

Na chwilę obecną nie ma jeszcze rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dotyczącego sposobu przygotowania i przeprowadzenia wysłuchania dziecka oraz warunków, jakim mają odpowiadać pomieszczenia przeznaczone do przeprowadzania takich wysłuchań.

Zgodnie z art. 576 § 3 k.p.c. te same zasady wysłuchania w sprawach dotyczących osoby lub majątku dziecka obowiązują w postępowaniu nieprocesowym.

*Zarząd Stowarzyszenia Sędziów Rodziny w Polsce ( 13.02.2024 opr. E.W)*

